

2. razred osnovne škole
Prevenција nasilničkog ponašanja
Ponašanje u školi

Tema, cilj, ishodi učenja i trajanje

Tema: Primjereno ponašanje

Cilj: pružiti pomoć učenicima u stjecanju znanja, vještina i navika potrebnih za mirno rješavanje napetosti i sukoba kao preduvjeta za izgradnju i učvršćenje mira i poželjnog ponašanja u školi.

Ishodi učenja:

- opisati neprihvatljivo ponašanje,
- razlikovati primjereno od neprimjerenog ponašanja,
- poštovati različitosti,
- uljudno se ponašati u različitim školskim situacijama.

Trajanje: 1 školski sat

Potreban materijal

- nastavni listići, papir A4, flomasteri

Sadržaj – opis i tijek aktivnosti

Uvodna aktivnost

Učenici dobivaju listić na kojemu su napisane rečenice koje treba dopuniti:

Kada čujem riječ *mir*, pomislim...

Kada čujem riječ *sukob*, pomislim...

Kada čujem riječ *rat*, pomislim...

Učenici čitaju svoje dopune, a zatim slijedi razgovor o sličnim iskustvima i određivanju sukoba.

Je li sukob kad se rugamo prijatelju da ima klempave uši? Je li ruganje sukob? Objasni zašto misliš da jest.

Glavna aktivnost

Dajemo definiciju sukoba: Sukob je posljedica različitog mišljenja, opažanja, vjerovanja.

Sukob je i prigoda za zajednički napredak ili unaprjeđenje odnosa.

Što je svim sukobima zajedničko? Po čemu se razlikuju?

Što se događa kada se sukobe dvije osobe? Kako ga mogu riješiti? (Natjecanjem, suradnjom, razgovorom, prilagodbom, dogovorom.)

Učenicima predložimo da pokušamo zajedno odrediti je li ovo sukob ili ne.

Čitamo različite situacije.

- a) Ivana i Ana dobre su prijateljice. Prošli su tjedan pisale test iz prirode i društva i dobile dobre ocjene. Ivana misli da je Ana dobila dobru ocjenu jer je učiteljčina

miljenica. Ana kaže da je učila i pošteno zaslužila ocjenu. Djevojčice raspravljaju i viču jedna na drugu.

- b) Marko često Franu naziva pogrđnim imenom. Ismijava ga i ruga mu se, čak ga vrijeđa psovanjem.
- c) Marija uvijek istog učenika tjera od sebe i svojih prijatelja.

Nakon analize i definicije sukoba naglašavamo da sukob trebamo znati i riješiti. Kako?

Ako misliš da si u sukobu, upitaj se:

Kako se osjećam? Zašto? Kako se osjeća ona druga osoba?

Što želimo? Zašto je došlo do sukoba?

Nađi rješenje koje zadovoljava obje strane.

Nastojali smo na miran način riješiti sukob. Možemo li se nagraditi za to? Kako?

Učenicima dijelimo papir A4 i flomastere u boji na kojima će osmisлити nagrade.

Na primjer:

- biranje s kim će sjediti u tjednu,
- biranje igre ili aktivnosti nakon završenih zadataka,
- prvi u redu u tjednu,
- pisana pohvala u informativku ili na pano,
- nova olovka, gumica,
- rad na računalu,
- nagradna kartica koja može poslužiti u zamjenu za jednu zadaću.

Učenici najprije čitaju svoje prijedloge, a zatim ih stavljamo na razredni pano.

Završna aktivnost

Igra u parovima – tri će para pokazati kako na različite načine možemo riješiti sukob, a da nikoga ne povrijedimo.

Situacija: Učenici su se posvađali oko stajanja u redu.

- Prvi par treba riješiti sukob tako da jedan učenik dozvoli drugom da stane ispred.
- U drugom paru jedan učenik treba reći da se ne želi svađati i otići na kraj reda.
- Treći par se treba dogovoriti da zajedno stanu prvi.

Učenici izvode zadatak, a nakon toga im objašnjavamo da su sva tri para riješila svoj sukob najboljim načinom – razgovorom i dogovorom.

Analiza postupaka svakoga para.

- U prvom paru učenik koji je prepustio svoje mjesto, pokazao je poštovanje prijateljevih želja, pokazao je svoju snagu odlukom da ne ulazi u svađu.
- Drugi par je pokazao kako se možemo odmah maknuti s mjesta na kojemu će izbiti nekakva svađa. Učenik koji je otišao na kraj reda pokazao nam je da izbjegava bilo kakve sukobe. I taj je učenik pokazao snagu svoje volje.
- Treći par je pokazao da se dogovorom može riješiti svaki sukob.

Literatura

V. Spajić-Vrkaš, I. Stričević, D. Maleš, M. Matijević, *Poučavati prava i slobode, priručnik za učitelje osnovne škole (s vježbama za razrednu nastavu)*, Zagreb, 2004. Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko društvo FFS u Zagrebu, FF press
J. Bičanić, *Vježbanje životnih vještina*, Zagreb 2001., Alineja
Humane vrednote, priručnik za učitelje, Hrvatski crveni križ, Zagreb 2001.